

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2024

for TINE SA

*Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til TINE SA oppfyller våre krav til basisnivå.
Les mer om basisnivå **her**.*

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

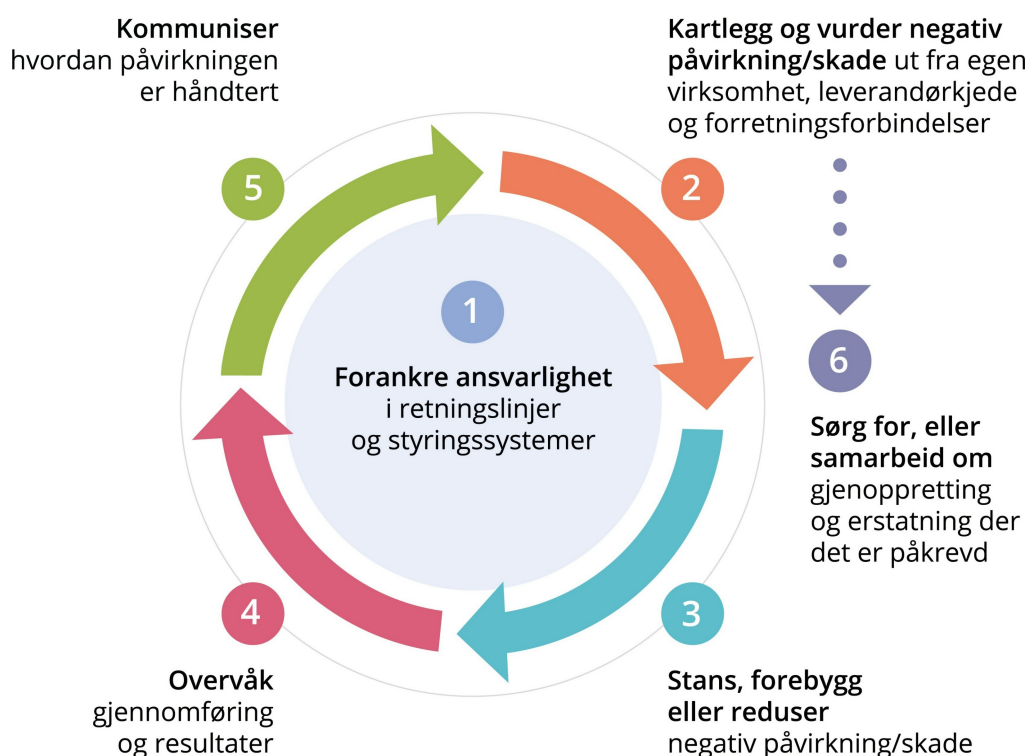
Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Bedre sammen.

Ingen er gode alene, sies det. I en verden full av endring har vi tilpasset oss, grepet muligheter og funnet nye veier fremover i 2024. Sammen har vi skapt et solid fundament for fremtiden, og vi ser tilbake på et sterkt år med robuste resultater for TINE Grappa.

Våre røtter går tilbake til 1856, da 25 bønder i Østerdalen innså at de var bedre sammen enn alene. De ble gründerne som startet vår historie. I dag er vi et konsern med åtte selskaper, eid av 7700 melkebønder og med over 5000 medarbeidere i flere land. Fortsatt er det fellesskapet som driver oss fremover.

2024 var året da TINE Grappa samlet seg om en felles konsernstrategi: IMPACT 2030. En vekststrategi som skal hjelpe oss å utnytte fordelene våre, investere der mulighetene er størst og ruste oss for fremtiden. De internasjonale omgivelsene krever mer av oss, og vi påvirkes av en verdensorden som er i endring. Men med utfordringer følger også muligheter, og vår posisjon gir oss styrke til å innovere og vokse. Vår jobb er å se disse mulighetene, gripe dem og tilpasse oss – for å forbli kundens og forbrukerens førstevalg. Det siste året har vist hva vi kan oppnå sammen. Takket være eiere og medarbeidere som tar initiativ, til det beste for TINE Grappa, leverer vi et sterkt 2024.

Vi fikk en krevende start på året, der melkemangel og import av skummetmelkpulver utfordret oss. Behovet for mer melk fortsetter, da stadig flere etterspør meieriprodukter. Etterspørselen går hånd i hånd med store trender: Proteinrike produkter er populære og nye norske kostråd understreker hvor viktig melk er i et sunt kosthold. Det hvite gullet har en god posisjon, og TINE SA vokser videre innen smaksatt melk og matlagingsprodukter – til tross for økende konkurranse. Diplom-Is vinner markedsandeler, og Fjordland styrker sin posisjon i ferske ferdigretter. Merkevarene våre står sterkt, og salgsvolumet vokser. Et tydelig bevis på at vi lykkes som merkevarekonsern.

Et merkevarekonsern som strekker seg langt utover Norges grenser. 16 prosent av inntektene våre kommer fra vår internasjonale virksomhet. Jarlsberg spiller hovedrollen på den internasjonale scenen, med 15 000 tonn solgt i 2024. All Jarlsberg-eksport skjer nå fra anleggene våre i Irland og USA, og lavere irsk melkepris styrker resultatet for TINE International. Samtidig opplever vi et aldri så lite gjennombrudd i Sverige, hvor flere av våre merkevarer på norsk melk nå finnes i store dagligvarekjeder.

For å skape vekst må vi også sikre konkurransekraft. TINE Grappa jobber kontinuerlig med å redusere kostnader og styrke driften. TINE SAs anlegg på Sem og i Kristiansand har hatt sin siste driftsdag, og vi har tatt viktige steg mot en mer fremtidsrettet og effektiv hvitostproduksjon. I et marked i stadig endring er forbedring ikke bare nødvendig, men avgjørende for vår suksess.

På samme måte må vi jobbe med bærekraft. FN kaller dette tiåret «the decade of action», og vi skal ta vår del av ansvaret. Bærekraft handler om mer enn én løsning. Vi reduserer metanutslipp fra drøvtyggerne, tar i bruk elektriske tankbiler og utvikler mer bærekraftig emballasje. Slik skal vi fortsette, og EUs direktiv for bærekraftsrapportering (CSRD), skjerper kravene ytterligere til hvordan vi måler, rapporterer og forbedrer arbeidet vårt. Dette er ikke bare en forpliktelse, men en mulighet til å vise at vi tar ansvar. Derfor er en ny bærekraftstrategi for TINE Grappa på trappene, med to klare satsingsområder: klima og natur. Helse og sunnhet. Veien videre krever handling, og vi skal levere.

Et bærekraftig matsystem handler også om trygg matforsyning. I år vedtok Stortinget å øke selvforsyningsgraden til 50 prosent – en viktig påminnelse om betydningen av matproduksjon i hele landet. Sammen med eierne våre er vi en del av Norges beredskap, og sikrer mat til folk i bygd og by. Vi bidrar til arbeidsplasser og bosetting i hele landet, og gjør at du, som meg, kan spørre: tenk at det bor folk her? Vi skaper verdier Norge trenger, og må også ha rammevilkår som gjør det mulig å lykkes. En presset bondeøkonomi utfordrer hele verdikjeden, og jeg er glad for at vi kan betale ut historiens største etterbetaling til eierne våre. Det er verdiskaping i praksis.

Når vi nå går inn i 2025, gjør vi det med en styrket markedsposisjon, en mer effektiv verdikjede og en tydelig retning. Vi skal utvikle oss, ta vare på hverandre og stå sammen som ett lag. For vi vet at fremgang er summen av

alle stegene vi tar i riktig retning.

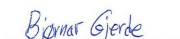
Og slik skal vi fortsette å bygge TINE Gruppas framtid – med visshet om at vi er bedre sammen.

Fra TINEs års- og bærekraftsrapport 2024

Bærekraft i TINE Gruppe

Styrets signatur

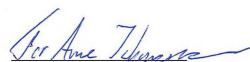

Solveig Bratteng Rønning

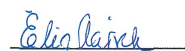

Bjørnar Gjerde

Hans Olav Minsås

Anne Berit Løset

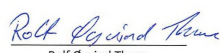

Asgeir Pollestad

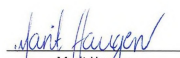

Tor Arne Johansen

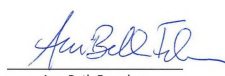

Elin Aarvik

Ingunn Skauen Ruud

Jeffrey Thomas

Rolf Øyvind Thune
Nestleder

Marit Haugen
Leder

Ann-Beth Freuchen
Konsernsjef

Oslo
10.02.2025

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

TINE SA

Adresse hovedkontor

Bedriftsveien 7, 0950 Oslo

Viktigste merker, produkter og tjenester

TINE er en ledende leverandør av merkevarer innen mat og drikke med fokus på meieriprodukter.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

TINE er et næringsmiddelkonsern som foredler rene og naturlige råvarer til god og sunn mat. Morselskapet TINE SA er et samvirkeselskap eid av norske melkeprodusenter.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

21 941 000 000

Antall ansatte

3 803

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Ingen vesentlige organisatoriske endringer i perioden

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Direktør TINE Innkjøp Harald Varstad / Direktør Bærekraft Johanne Kjuus

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

harald.varstad@tine.no / johanne.kjuus@tine.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

TINE benytter mange innsatsfaktorer i sine produkter. Den viktigste og største er melk fra selskapets ca 8000 eiere. I tillegg til melken er TINE avhengig av ulike råvarer og ingredienser som produseres både i og utenfor Norge. TINE stiller krav til, og forventer at leverandørene lever opp til de samme standardene som TINE stiller til sin egen virksomhet.

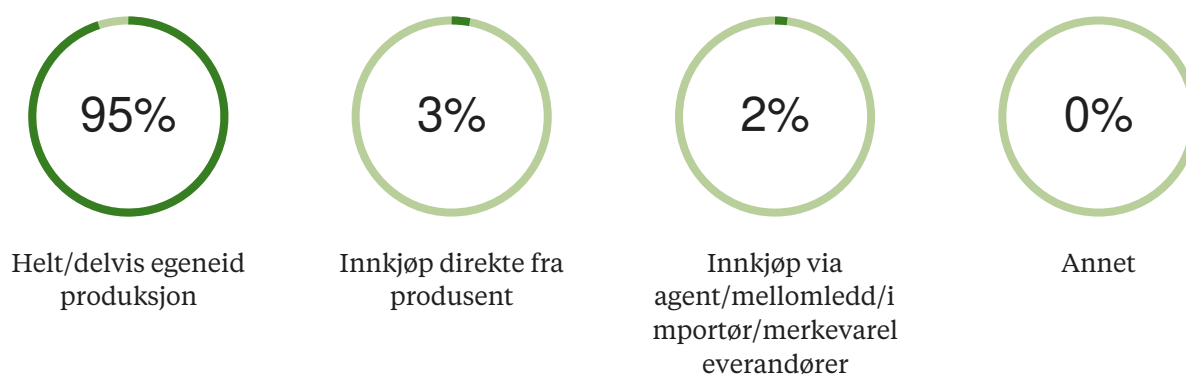
Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

597

Kommentar til antall leverandører

Leverandører med kjøp på over NOK. 1,0 mill i rapporteringsåret til TINE SA

Type innkjøp/ leverandørforhold

TINE produserer nesten alle produkter til norske forbrukere selv på TINE-meieriene i Norge. Unntak er import av utenlandsk ost som Parmesan og Manchego, samt leieproduksjon av ikke melkebaserte produkter.

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Belgia :	4
Sveits :	7
Tyskland :	15
Danmark :	29
Spania :	3
Finland :	3
Frankrike :	6
Storbritannia :	9
Irland :	4
Italia :	5
Nederland :	13
Norge :	472
Polen :	5
Sverige :	13
USA :	2
Østerrike :	1
Hong Kong :	1
Sør-Korea :	1
Japan :	1
Singapore :	1
India :	1
Filippinene :	1

Listen gjelder førsteleddsprodusenter av alle varer og tjenester til TINE, ikke bare innsatsvarer som vi bruker i produksjonen av våre produkter.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter

Antall arbeidere

Kommentar til antall arbeidere

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Emballasje	Tyskland Danmark Spania Norge Sverige
Ingredienser	Sveits Tyskland Norge
Driftsmateriell	Frankrike Norge
Transporttjenester	Norge
Salg og markedsføring	Norge
IT	Norge
Tjenesteleverandør	Tyskland Norge Sverige
Reise og service	Norge
Ferdigvarer	Belgia Tyskland Frankrike Storbritannia Italia Norge
Maskiner og utstyr	Tyskland Danmark Norge Sverige
Energi	Norge
Konserntjenester	Norge

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål:

I løpet av 2025 vil vi oppdatere vår bærekraftsstrategi frem mot 2030 for hele TINE Gruppa. Som en del av dette arbeidet vil TINE SAs bærekraftsmål bli oppdatert.

I 2024 skulle minst 81% av TINEs melkeprodusenter gi klimasamtykke til å gjennomføre klimaberegninger for sine gårdsbruk. Dette er et viktig tiltak for å levere på målet om å kutte klimagassutslippet fra norsk landbruk med 30%.

I 2024 var det 76% av melkeprodusentene som ga samtykke.

Vi jobber kontinuerlig for å støtte melkebonden i å stadig forbedre dyrevelferd og -helse. Dyrevelferdsindikatoren (DVI) er en indikator bestående av 10 delindikatorer innen dyrehelse og dyrevelferd som avdekker sterke og svake sider i egen drift. DVI brukes for å dokumentere status og utvikling i melkeproduksjonen over tid. Samlet sett økte DVI fra 108,7 til 109,8 fra 2023 til 2024 der referanseåret for beregningen er landsgjennomsnitt i 2015, som er satt til 100.

I 2024 igangsatte vi arbeidet med å få på plass Rainforest Alliance-sertifiseringer for innkjøp av kaffe og kakao. I internasjonal sammenheng er TINE en liten kjøper med liten påvirkning, men vi vet samtidig at råvarene inneholder høy risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Målet var å få sertifiseringer på plass i 2024.

Status:

Vi har kommet et stykke, bla. med å organisere og forberede sertifiseringen, men er ikke ferdig. Vi viderefører derfor dette arbeidet i 2025.

Strategien for fornybar transport er implementert og TINE kjøper nå og fremover inn elektriske lastebiler for å distribuere sine varer i byene.

I 2024 igangsatte vi også et arbeid med å styrke vår bærekraftsstrategi, -styring og -rapportering, som fortsetter inn i 2025. Vi utarbeider klima- og naturreisikoanalyser, en omstillingsplan, oppdaterer bærekraftstrategien med ambisjoner og mål for 2030, forbedrer vårt klimaregnskap, og forbereder oss for øvrig til å rapportere iht. CSRD for 2025.

TINE Gruppa reduserte klimagassutslippene fra produksjon (scope 1 og 2) med 35 prosent i 2024, fra 15 900 tonn CO₂e i 2023 til 10 350 tonn CO₂e i 2024. Vi henviser til vår års- og bærekraftsrapport 2025 for ytterligere utdypning.

Prosessmål for kommende år

1

- 80% av leverandører med innkjøpskostnader over MNOK 1 skal ha signert siste versjon av code of conduct
TINE lanserte ny Code of Conduct i 2023 og har behov for å sikre at mesteparten av leverandørene er over på den nye versjonen.

2

- Stille krav om miljøledelsessystem til 85% av leverandørene i kategorier med vesentlig miljøpåvirkning
Dette målet kommer som en del av at TINE jobber med å sertifisere seg på ISO14001.

3

- Sørge for at 90% av leverandørene med vesentlig risiko fra aktsomhetsvurdering er fulgt opp og at risikoen er håndtert
- Gjennomføre plan for kontroll av leverandører eller råvarer med høy risiko for negativ påvirkning (avdekket gjennom aktsomhetsvurderinger), fortrinnsvis leverandører av emballasje og råvarer som frukt og bærmasse.
- Implementere systemstøtte for aktsomhetsvurderinger som gjør det enklere å holde oversikt over leverandørenes status, enn dagens manuelle rutiner i MS Excel.

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.tine.no/om-tine/tines-etiske-retningslinjer>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø?

TINE rapporterer årlig om vårt bærekraftsarbeid i vår års- og bærekraftsrapport.

Års- og bærekraftsrapporten for 2024 ligger offentlig tilgjengelig her:<https://www.tine.no/om-tine/finansiell-informasjon>

Vår interne etiske standard og etiske standard for leverandører og samarbeidspartnere ligger offentlig tilgjengelig på vår nettsider.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

TINEs etiske retningslinjer er utviklet i samarbeid mellom TINE Bærekraft, HR, Juridisk, TINE Innkjøp, Konsernledelsen, arbeidstakerforeningene og er endelig besluttet i Styret.

TINEs etiske retningslinjer gjelder for hele TINE Gruppa.

De etiske retningslinjene er implementert gjennom lederlinjen og som e-læring for alle medarbeidere. Ved utgangen av 2024 hadde 90% av de ansatte i TINE gjennomført denne e-læringen.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner?

TINE Innkjøp gjør løpende aktsomhetsvurderinger ved inngåelse av nye kontrakter. I tillegg gjøres en årlig gjennomgang av hele leverandørbasen til TINE SA.

Marked og Produktutvikling og Forskning gjør aktsomhetsvurderinger ved endringer i produktene våre.

Forut for større forretningsbeslutninger gjøres risikovurderinger som også inneholder kravene i Åpenhetsloven.

Våre interne etiske retningslinjer (policy) er obligatorisk e-læring for våre ansatte.

For øvrig, se informasjon på TINE.no (<https://www.tine.no/b%C3%A6rekraft/baerekraftig-forretningsvirksomhet-apenhetsloven>).

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og insentivordninger?

Metodikk for aktsomhetsvurderinger er tatt inn som en del av den sentrale innkjøpsprosessen i TINE som alle som inngår nye kontrakter skal følge.

TINE Innkjøp eier denne prosessen og skal - i tillegg til å gjennomføre den selv - veilede kollegaer i hvordan man følger prosessen.

Det er stilt tydelig krav til at aktsomhetsvurderinger skal gjennomføres som en del av de innledende forberedelsene til en innkjøpsprosess.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

TINE har utviklet en egen prosess for aktsomhetsvurderinger med tilhørende verktøy. Dette ligger tilgjengelig på samme sted/system som øvrige prosesser og verktøy sentralt i TINE. I tillegg er det gjennomført opplæring av andre forretningsområder som skal utføre aktsomhetsvurderinger som en del av sitt arbeid.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i strategier og handlingsplaner?

TINE er i starten av 2025 i gang med å oppdatere vår bærekraftsstrategi, som vil være en integrert del av vår konsernstrategi for 2030. Bærekraftsmålene vil også integreres i målkortene og handlingsplanene for hvert konsernområde og datterselskap i TINE Gruppe.

Gjennom vår nye konsernstrategi og bærekraftsstrategi setter vi en tydelig retning for hvordan vi skal bidra positivt til samfunnet, våre kunder, forbrukere og eiere. Vi har en ambisjon om å være en drivkraft for et mer bærekraftig matsystem og ta initiativ til positive endringer i hele verdikjeden – fra jord til bord.

Våre forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø er forankret i våre styrende dokumenter, styringssystemer og handlingsplaner:

- Etiske retningslinjer: Alle ansatte gjennomgår opplæring i TINEs etiske retningslinjer, som setter tydelige forventninger til ansvarlig adferd.
- Styrende dokumenter og policier: Vi har etablert bærekraftsrelaterte policier, som nå oppdateres i tråd med den nye strategien.
- Integrasjon i forretningsområdene: Hvert konsernområde integrerer relevante styringsdokumenter, strategiske mål og KPIer i sine handlingsplaner og målstyring.

1.C.2 Hvordan følges strategier og planer for bærekraftig forretningspraksis opp av ledelse og styre?

Konsernledelsens og Styrets oppfølging av TINE Gruppas bærekraftsstrategi og -planer er en integrert del av virksomhetens øvrige rapporteringssyklus med tertialvis resultatssikring.

1.D Partnerskap og samarbeid med leverandører og forretningsforbindelser

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av bærekraftig forretningspraksis i møte med leverandører og forretningsforbindelser?

- Leverandører til TINE må akseptere Code of Conduct for å få kontrakt. Denne finnes på norsk og engelsk. Målgruppen er alle leverandører til TINE gruppa.
 - Bærekraft og ansvarlig forretningsvirksomhet er fast agendapunkt på oppfølgingsmøter med strategiske leverandører og samarbeidspartnere
-

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

I 2024 har vi fått økt innsikt i vår egen bærerkaftsrelaterte påvirkning, risiko og muligheter. Vi har blant annet oppdatert vår doble vesentlighetsanalyse og utført en klimarisikoanalyse, og fortsetter med naturrisiko og videre styrking av den doble vesentlighetsanalysen i 2025.

Basert på våre aktsomhetsvurderinger har vi gjennomført kontroll på fabrikkene til våre leverandører i Kina som produserer materiell til TINE Fotballskole, på eplefarmene i Italia som produserer eplejuicen vår, hos risprodusentene i Spania og Italia samt hos norske bringebærprodusenter i Sogn. Kontrollene har ikke avdekket vesentlige brudd på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold. Det er vi glade for.

Det er gjennomført et større kompetanseutviklingsløp på bærekraft i innkjøp sentralt i TINE SA med fokus på miljø i leverandørkrav og -oppfølging. Det er utviklet nye leverandørkrav til blant annet klimamål, klimagassutslipp og klimarisiko som vil inkluderes i innkjøpsarbeidet i 2025.

Vi har også gjennomført en RFI på systemstøtte til aktsomhetsvurderinger da vi har vokst ut av dagens manuelle struktur. I 2025 vil vi organisere dette i et system for å få bedre sporbarhet og oversikt over arbeidet vårt med aktsomhetsvurderinger.

Vi har hevet grensen på årlig spend fra kr 100' til 300' i den årlige aktsomhetsvurderingen som gjøres på den totale leverandørbasen til TINE SA for å kunne prioritere bedre hvilke leverandører vi jobber med.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp prioritert risiko for potensiell og/ eller faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert risiko	Relatert tema	Geografi
Klima (Indirekte klimagassutslipp fra oppstrøms verdikjede; scope 3): utslipp knyttet til innkjøp melkeråvare (fra TINE-gårdene), samt utslipp fra øvrige leverandører av innsatsvarer og transporttjenester.	Utslipp	Globalt Norge
Natur (Økosystemer og biologisk mangold): Den mest vesentlige negative naturpåvirkningen ligger i innkjøp av risikoråvarer fra områder utenfor Norden, som kan innebære risiko for arealendringer (blant annet avskoging).	Miljø	Globalt
Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørkjedene: TINE Gruppas verdikjeder og leverandører strekker seg langt utover Norges grenser og inkluderer råvarer fra land hvor risikoen er høy for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid	Globalt

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den risikoen ble identifisert og prioritert b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i kartleggingen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert d) om det er identifisert områder hvor det er manglende informasjon for å vurdere risiko og hvordan dere vil gå frem for å få mer informasjon om dette.

Prioritering

De prioriterte risikoene i denne rapporten er valgt ut fra TINE Gruppas vesentlige påvirkning (positiv og negativ), som ble identifisert i forbindelse med gjennomføringen av en dobbelt vesentlighetsanalyse i april 2023 – juni 2024. Utvalget er gjort med fokus på risikoer som kan oppstå i TINEs oppstrøms verdikjede.

Prioriteringen har også basis i de aktsomhetsvurderingene som vi har utført på TINE sin leverandørbase hvor prioriteten er å jobbe med leverandører i land med høy risiko og leverandørkjeder som benytter eller leverer risikoråvarer. Merk at TINE sitt verktøy for aktsomhetsvurderinger ikke bare vurderer risiko på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (S), men også miljø (E) og korrupsjon (G). Vår prioritering er gjort ut fra alle disse forholdene. Dvs. at en høy risikoscore på en leverandør kan utløses av høy risiko for korrupsjon, miljø, og/eller menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. I tråd med føringene fra OECD, medfører risiko for brudd på menneskerettigheter alltid en høy risikovurdering og prioritering.

Nøkkelfunn fra vesentlighetsanalysen:

Basert på vurdering av påvirkning og økonomisk vesentlighet, har 9 bærekraftstemaer blitt identifisert som vesentlige for TINE Gruppen. Disse temaene representerer både påvirkninger, risikoer og muligheter og vil forme fremtidig bærekraftsarbeid hos TINE. De to mest vesentlige temaene er klima og natur (biodiversitet) etterfulgt av folkehelse, dyrevelferd, sirkulærøkonomi og arbeidere i verdikjeden.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert men ikke prioritert, og hvordan disse er håndtert

I 2024 har ikke TINE avdekket vesentlige brudd på våre etiske retningslinjer.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Beskriv mål og status for de tiltakene virksomheten har iverksatt for å redusere prioritert risiko

	Klima (Indirekte klimagassutslipp fra oppstrøms verdikjede; scope 3): utslipp knyttet til innkjøp melkeråvare (fra TINE-gårdene), samt utslipp fra øvrige leverandører av innsatsvarer og transporttjenester.
Overordnet mål :	Redusere klimagassutslipp.
Status :	Se klimaregnskapet i års- og bærekraftsrapporten 2024
Mål i rapporteringsåret :	Fortsette å samarbeide med våre eiere, teknologi- og forskningsaktører og øvrige samarbeidspartnere for å redusere klimagassutslippet knyttet til innkjøpt melkeråvare. Få erfaring med å styrke datakvaliteten på utslippsdata og samarbeide om å redusere utslipp med utvalgte strategiske leverandører (øvrige innkjøp utover melkeråvare) Fortsette implementeringen av strategien for overgang til fornybar transport.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

I 2025 skal TINE Gruppas helhetlige klimaomstillingsplan ferdigstilles, samtidig som våre prioriteringer og styring av vårt klimaarbeid tydeliggjøres. Omstillingsplanen vil blant annet omfatte fastsetting av vitenskapsbaserte klimamål, ansvarsområder, fremdriftsplaner og forankring hos ledelsen og i styret. For å muliggjøre vår klimaomstillingsplan, skal vi redusere klimaavtrykket i hele vår verdikjede, med særlig fokus på utslippene fra innkjøpt melkeråvare. Samtidig er det viktig å påpeke at kua aldri vil bli en nullutslippsteknologi, og at all matproduksjon er forbundet med noe klimautslipp.

Videre skal vi bidra til klimareduksjoner gjennom samarbeid med våre leverandører for å redusere utslipp fra utvinning, produksjon og transport av det vi kjøper inn, og samtidig gjøre det enklere for våre kunder og forbrukere å ta gode, bærekraftige valg. I 2025 vil vi også gjøre oss klare for å rapportere på øvrige vesentlige tema innen ESRS-E.

Strategien for fornybar transport inneholder tiltak for å skifte ut fossile med fornybare drivlinjer, bygging av ladeinfrastruktur mm. Vi følger denne strategiplanen videre i 2025.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Reduserte klimagassutslipp. Våre konkrete klimamål vil kommuniseres eksternt i løpet av 2025

	Natur (Økosystemer og biologisk mangold): Den mest vesentlige negative naturpåvirkningen ligger i innkjøp av risikoråvarer fra områder utenfor Norden, som kan innebære risiko for arealendringer (blant annet avskoging).
Overordnet mål :	Redusere negativ naturpåvirkning
Status :	Se vår års- og bærekraftsrapport 2024
Mål i rapporteringsåret :	I 2025 skal vi: - gjennomføre en naturrisikoanalyse, inkludert for innkjøpte innsatsvarer (råvarer og emballasje), produksjonsanleggene våre og innkjøpt melkeråvare - Basert på naturrisikoanalysen, utarbeide mål, planer m.m. som adresserer de mest vesentlige naturpåvirkningene og -risikoene - planlegge implementering av BAT-direktivet ved produksjonsanleggene våre

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Vi gjennomfører en naturrisikoanalyse, som vil gi oss kunnskapsgrunnlag for det videre arbeidet med natur i vår verdikjede.

I produksjonen arbeider vi for å redusere vårt avtrykk på naturen og redusere forurensing gjennom etablering av nye renseanlegg som bidrar til å redusere miljøbelastningen i lokalsamfunn, samt gjennom sertifisering av anlegg i henhold til miljøledelsesstandarden ISO14001. I 2024 ble TINE SAs anlegg på Sømna, Brumunddal og på Kalbakken i Oslo sertifisert i henhold til denne standarden.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

	Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørkjedene: TINE Gruppas verdikjeder og leverandører strekker seg langt utover Norges grenser og inkluderer råvarer fra land hvor risikoen er høy for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.
Overordnet mål :	Unngå negativ påvirkning
Status :	Se vår års- og bærekraftsrapport 2024
Mål i rapporteringsåret :	Hovedmålet vårt er å jobbe proaktivt slik at vi så langt det er mulig unngår vesentlig negativ påvirkning som må avbøtes, dette gjør vi gjennom å: - Gjennomføre aktsomhetsvurderinger i vårt innkjøpsarbeid, som i 2024 - Gjennomføre revisjoner og kontroller som planlagt - Få bedre oversikt og kontroll over etisk risiko i leverandørkjedene til TINE gjennom å implementere ny systemstøtte

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Aktsomhetsvurderinger er blitt en del av vårt systematiske innkjøpsarbeid. Vi fortsetter med det og får mer kunnskap om risiko og prioriteringer.

TINE har gjennom 2024 styrket vår innsats med å gjennomføre kontroller og revisjoner hos våre leverandører. Dette kommer vi til å fortsette med i 2025.

Vi har planlagt kontroller hos leverandører i Norge, Sverige, Danmark, Tyskland, Sveits, Polen og Kina.

I forbindelse med oppstart av en ny og større transportleverandør til TINE i Norge gjennomførte vi kontroll ved kontraktoppstart for å følge opp kravene vi stiller gjennom vår etiske standard for leverandører. Dette for å vise leverandøren hvor viktig dette er for oss.

Vi har gjennomført en større RFI for å kartlegge systemstøtte for systematisk aktsomhetsvurdering. Markedet er lite modent. Vi kommer derfor til å bygge noe eget i påvente av at markedet utvikler seg.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Implementert systemstøtte for aktsomhetsvurderinger

Mer systematisk arbeid med aktsomhetsvurderinger, tydeligere prioriteringer, bedre oversikt med system

3.B Andre tiltak for å håndtere risiko for negativ påvirkning/skade

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Se vår års- og bærekraftsrapport

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Vi har laget vårt første komplette scope 3 klimaregnskap som nå gir oss mulighet til å se hvor klimapåvirkningen er størst. Her vil velge ut leverandører for å utvikle en struktur for - og lære om hvordan vi reduserer indirekte klimagassutslipp på en målbar måte.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis

TINE deler lange prognoser med sine leverandører av innsatsvarer og leieproduksjon. Vi samarbeider aktivt med dem for å finne den mest effektive produksjonen for dem og for oss. Dette handler som regel om forutsigbarhet for partene, mulighet for å samle opp og produsere større kvanta, at TINE kan gjøre større bestillinger og at vi kan ha et visst volum på innsatsvarelagrene våre.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

DEBIO på økologiske produkter
FSC på fiberemballasje
NYT Norge

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Ikke relevante eksempler i 2024

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Vi har e-læring for etisk standard for ansatte i TINE. Gjennomføringsgraden er økt fra 81% i 2023 til 90% i 2024

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Ingen konkrete eksempler i 2024

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ påvirkning

TINE jobber systematisk for å redusere matsvinn og utvikle mer sirkulære emballaseløsninger. Se vår års- og bærekraftsrapport for flere detaljer.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt og hvordan dette gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og hvordan dette gjennomføres i praksis

TINE Innkjøp har et hovedansvar for leverandørene til TINE, men også andre i TINE vil gjennomføre aktsomhetsvurderinger bla. i forbindelse med valg av råvarer og innkjøp. Det er også TINE Innkjøp som har ansvar for å evaluere effektene og resultatet av dette arbeidet. Dette har vi begynt å måle på vår KPI-tavle for 2025.

TINEs eiere og produsenter av melk vil også gjøre aktsomhetsvurderinger av egen virksomhet ved hjelp av landbrukets kvalitetssystem (KSL). Resultater og effekter følges opp der da dette systemet er felles for landbruket, ikke bare for TINE sine eiere.

TINE jobber risikobasert hvor risikovurderinger og analyser er en del av ledelsessystemet vårt.

Aktsomhetsvurderinger forut for forretningsbeslutninger er lovkrav på linje med overholdelse av andre lover og forskrifter. Dette inngår som en del av TINEs risikobaserte arbeidsmåte.

Compliance til interne etiske retningslinjer er organisert under Styring, Risiko og Etterlevelse (SRE). Dette følges opp av en egen leder for dette området som også har ansvaret for varslingskanalene til TINE

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør og/ eller måler effekten av tiltak for å redusere risiko

Vi benytter et godt verktøy med anerkjente datakilder for risikovurdering, og oppdaterer dette årlig ettersom datakildene oppdateres.

Vi har gjennomført overordnet aktsomhetsvurderinger på hele TINE sin leverandørbase oktober 2024.

Viser til våre nettsider: <https://www.tine.no/om-tine/baerekraftig-forretningsvirksomhet-apenhetsloven>

A man with glasses and a light blue shirt is looking down at a clipboard in a warehouse setting. In the background, there are high industrial shelving units filled with cardboard boxes. The lighting is bright, typical of a warehouse. The man is positioned in the foreground, slightly to the left, and is looking towards the right side of the frame. The clipboard he is holding has some papers and a pen on it. The overall scene suggests a professional or administrative task being performed in an industrial environment.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Vi kommuniserer gjennom våre rapporter og nettsider

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

For oss er åpenhet viktig, og vi deler erfaringer, samt vår arbeidsprosess med eksterne interessenter på våre nettsider og til alle som kontakter oss for mer informasjon.

Vår offentlige kommunikasjon rundt eget arbeid med bærekraft finnes tilgjengelig på [tine.no](https://www.tine.no/om-tine/finansiell-informasjon) i vår årsrapport her: <https://www.tine.no/om-tine/finansiell-informasjon>

På denne nettsiden beskriver vi vår arbeidsmetodikk med aktsomhetsvurderinger: <https://www.tine.no/b%C3%A6rekraft/baerekraftig-forretningsvirksomhet-aphetsloven>

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Vi har en ekstern og åpen varslingskanal hvor medarbeidere, eiere, leverandører og andre interessenter enkelt kan varsle hvis det er noe vi burde ta tak i. Se nederst på <https://www.tine.no/kontakt>.

Henvendelser fra eksterne kan også mottas gjennom TINEs kundesenter og håndteres i samarbeid med TINE Kommunikasjon og andre relevante fagmiljøer.

TINE benytter seg av allerede innarbeidede rutiner og erfaring for håndtering av disse henvendelsene.

Fra tidligere har TINE lang erfaring i å motta mange ulike henvendelser fra forbruker, kunder og interessenter.

A woman with dark hair, wearing a bright yellow hard hat and a light blue V-neck t-shirt, stands in front of industrial machinery. She is smiling slightly and looking towards the camera. A dark blue jacket is draped over her left arm. The background is out of focus, showing more industrial structures and greenery.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser

Åpenhetsloven krever at TINE må sørge for eller samarbeide om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd.

Dette er tatt inn i våre interne etiske retningslinjer. I tillegg står dette som et krav i vår etiske standard for leverandører.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Vi har ingen eksempler på dette i 2024

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer

I TINE Gruppa ønsker vi å bli informert om mulige kritikkverdige forhold, lære, forbedre oss og ta tak i forhold vi ikke ønsker i virksomheten vår. Vi har en ekstern og åpen varslingskanal hvor medarbeidere, eiere, leverandører og andre interessenter enkelt kan varsle hvis det er noe vi burde ta tak i. Se nederst på <https://www.tine.no/kontakt>.

Vår eksterne varslingskanal er driftet av revisjons- og rådgivningsselskapet KPMG. Varselet går via KPMG som vil foreta en innledende vurdering av varselet, for eksempel opp mot definisjonen av 'kritikkverdige forhold'. KPMG sender deretter varselet til TINE Gruppas varslingsombud for videre oppfølging. Den som varsler får en bekreftelse på at varselet er mottatt innen 24 timer fra KPMG, og TINE mottar saken innen 48 timer for videre oppfølging.

Kontaktinformasjon:

TINE SA

Direktør TINE Innkjøp Harald Varstad / Direktør Bærekraft Johanne Kjuus
harald.varstad@tine.no / johanne.kjuus@tine.no